

Ειδικά Θέματα Αγροτικής Κοινωνιολογίας

Ενότητα 4^η: Κοινωνικές Συγκρούσεις και Κινήματα στην Ύπαιθρο

Μαρία Παρταλίδου
Τμήμα Γεωπονίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κεφάλαιο 4^ο :

Κοινωνικές Συγκρούσεις και Κινήματα στην Ύπαιθρο

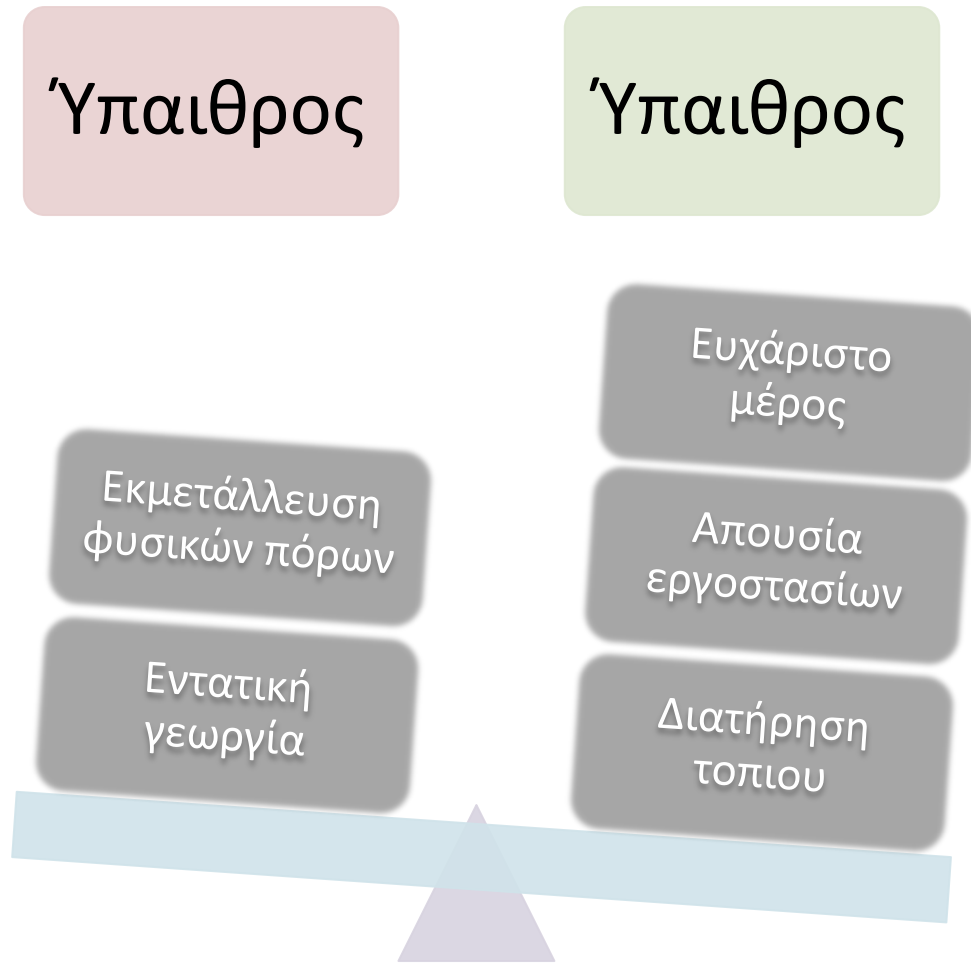
Για πολλά χρόνια υπήρχε ισχυρή ταύτιση της υπαίθρου με τη γεωργία

Τα γεωργικά συμφέροντα συνιστούσαν προτεραιότητα στη γεωργική πολιτική.

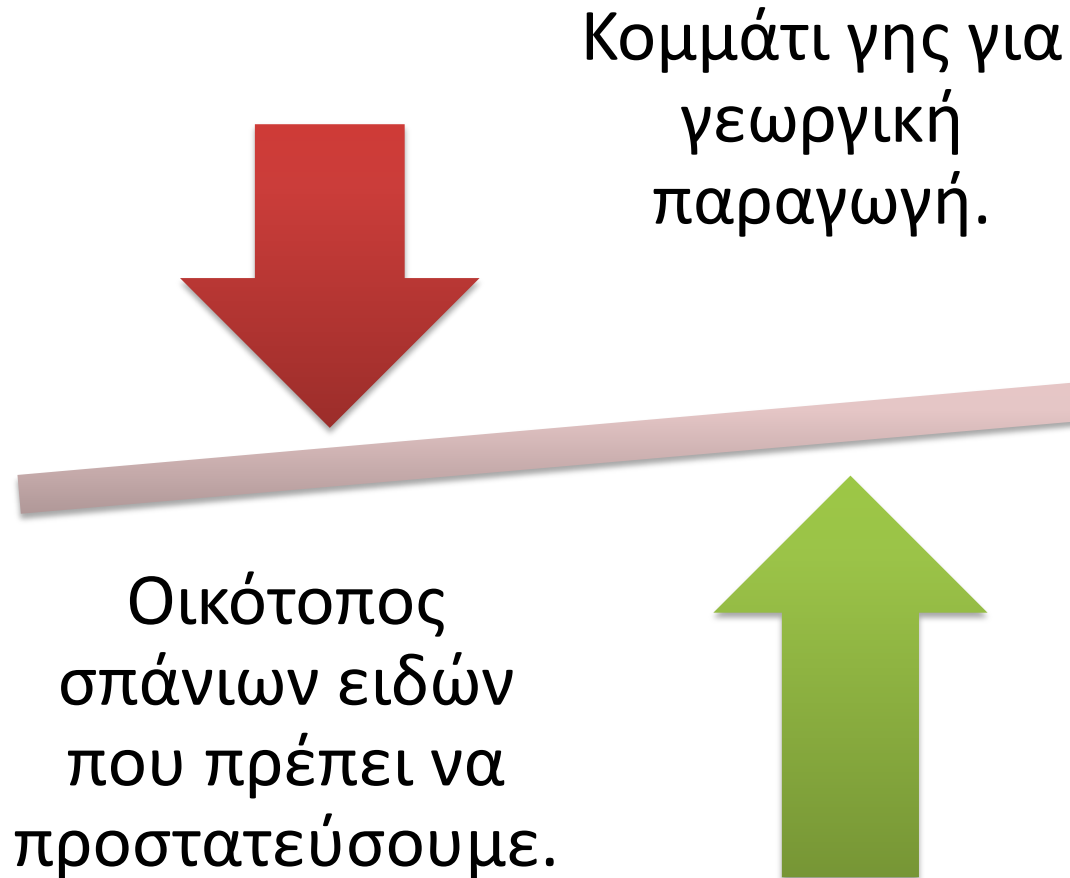

Διαφορετικά οικονομικά & ιδεολογικά συμφέροντα.

Τι σημαίνει «ύπαιθρος»; (1)

Τι σημαίνει «ύπαιθρος»; (2)

Συμβολική μάχη για την «αγροτικότητα»

Πλειάδα συγκρούσεων γύρω από την νομιμοποίηση ή καταλληλότητα διαφορετικών ειδών προγραμμάτων & πολιτικών στον αγροτικό χώρο, ανάλογα με τις διαφορετικές εννοιοδοτήσεις και συμβολικές αναπαραστάσεις.

Συγκρούσεις στον αγροτικό χώρο

- Διαφωνίες για τοπικιστικά ζητήματα: θόρυβος, μυρωδιές, φωτισμός.
- Ανάπτυξη δομημένου περιβάλλοντος (νέες κατοικίες).
- Κατασκευαστικά έργα (ορατές αλλαγές στην ύπαιθρο).
- Μετεγκατάσταση Βιομηχανιών.
- Δρόμοι (αναπτυξιακά έργα βελτίωσης της ποιότητας ζωής)- Χώροι Υγειονομικής Ταφής Αποριμμάτων.
- Κυνήγι και άλλες δραστηριότητες.

Κατασκευή λιμνοδεξαμενών & φραγμάτων

- Μέρος της Αγροτικής Οικονομίας.
- Βασίζεται στην εκμετάλλευση φυσικών πόρων.

Libby Dam on the Kootenai River in Lincoln County, Montana, USA.

Πηγή: [U.S. Army Corps of Engineers Digital Visual Library](#)

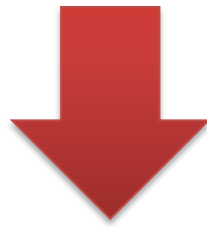
Τύποι συγκρούσεων

1. Ανάγκη για ανάπτυξη & προβληματισμό για το περιβάλλον & την απώλεια του «αγροτικού» χαρακτήρα.
2. Χρήση φυσικών πόρων στον αγροτικό χώρο (μεταλλεία χρυσού).
3. Απειλή για τον «αγροτικό» τρόπο ζωής.

Κάθε τάση αγροτισμού...

...Παρέχει κίνητρα σε πολιτικές ομάδες για να κινητοποιούνται.

Κοινωνικά κινήματα

Κοινωνικό Κίνημα

- Η δυναμική και οργανωμένη προσπάθεια ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων που θέλουν να επιφέρουν ή να αποτρέψουν κάποια κοινωνική αλλαγή

Τα Αίτια των Κοινωνικών Κινήματων

Προσεγγίσεις που
Εστιάζουν στην
Αποστέρηση

Προσεγγίσεις που
Εστιάζουν στην
Κινητοποίηση των
Πόρων

Τύποι Κοινωνικών Κινήμάτων κατά Hughes & Kroehler 2007

- **Επαναστατικό κίνημα:** επιδιώκει την ανατροπή του υφιστάμενου συστήματος αξιών.
- **Μεταρρυθμιστικό κίνημα:** αποσκοπεί στη βελτίωση της εφαρμογής του υφιστάμενου αξιακού συστήματος.
- **Κίνημα αντίστασης:** μάχεται για την αποτροπή των κοινωνικών μεταβολών ή για την ανατροπή ήδη θεσπισμένων αλλαγών.
- **Εκφραστικό κίνημα:** ενδιαφέρεται λιγότερο για τις θεσμικές αλλαγές και επιδιώκει κυρίως την εσωτερική αναγέννηση ή ανανέωση των ανθρώπων.

Κίνημα La Via Campesina

Περισσότεροι άνθρωποι να επιστρέψουν στη γη.

- Διεθνές κίνημα χωρικών και μικρομεσαίων παραγωγών, άκληρων, γυναικών της υπαίθρου, ενδογενών κατοίκων νέων και εργατών γης.
- Συγκεντρώνει 150 οργανισμούς σε 70 χώρες (Ασία, Αφρική, Ευρώπη & Αμερική).

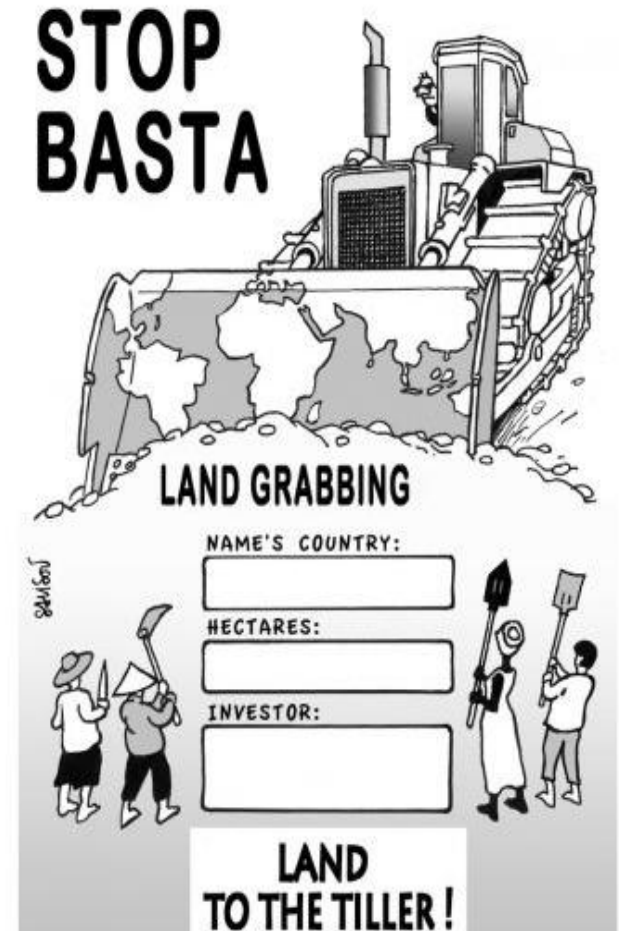
Πηγή:

viacampesina.org

Κίνημα κατά της «Αρπαγής» γης

- Μεγάλης κλίμακας «οικειοποίηση» γης, η οποία ανήκε σε μικρο-ιδιοκτήτες ή κοινότητες.
- Αναδιαμόρφωση χρήσεων γης για παραγωγή ενεργειακών φυτών.
 - «Οικειοποίηση» βάσει νομικών δεσμεύσεων.
 - «Αναδιαμόρφωση» βάσει οικονομικών & τεχνικών πακέτων βοήθειας.
- Ιδιώτες ή δημόσιοι επενδυτές.

Πηγή: viacampesina.org

«Αγοραστές»

- Κράτη.
- Οικονομικοί όμιλοι.
- Hedge funds.
- Κίνα, Ινδία, Χώρες του Περσικού Κόλπου, Ν. Κορέα και Σ. Αραβία.
- Μεμονωμένες ευρωπαϊκές χώρες ενδιαφέρονται επίσης για την αγορά τέτοιων εκτάσεων, επειδή επιθυμούν να διασφαλίσουν καλλιέργειες για παραγωγή βιοκαυσίμων.

Κίνημα για την επισιτιστική κυριαρχία (food sovereignty)

- Δεν μπορούμε να έχουμε ασφάλεια τροφίμων χωρίς επισιτιστική κυριαρχία ([Via Campesina 1996](#)):

Το δικαίωμα των ανθρώπων να καθορίζουν το φαγητό, τη γεωργία, την κτηνοτροφία, την αλιεία, σε αντίθεση με τη σημερινή εξάρτηση από τις παγκόσμιες δυνάμεις της αγοράς.

Πηγή:
viacampesina.org

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μαρία Παρταλίδου.
«Ειδικά Θέματα Αγροτικής Κοινωνιολογίας. Κοινωνικές Συγκρούσεις και
Κινήματα στην Ύπαιθρο». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS396/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Αλεμπάκη
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

